

дайджест найцікавішої інформації та аналітики: ВЕБСАЙТИ, ЕЛЕКТРОННІ ТА ДРУКОВАНІ ЗМІ УКРАЇНИ, ets

www.eko-bud.com.ua

Щочетверга с.12

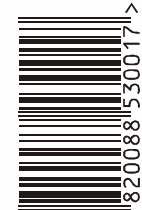
ТЕЛЕ
РАДІО
ІНТЕРНЕТ

Добрий ранок!

НОВИНИ

№27
(177),
16—23
липня
2009 р.

Четверговий випуск

Ціна 1,00 грн.

Існує досить світла для тих, хто хоче бачити, і досить мороку для тих, хто не хоче. **Б. Паскаль**

“Більшість галузей економіки наближаються до паралічу”

Кремль на президентських виборах підтримуватиме Тимошенко

Економіст Борис Кушнірук, 43 роки, вважає, що Міжнародний валютний фонд провокує продовження бездарної політики українського уряду.

вводити тендерів, а одноосібно вибирати виконавців робіт.

Таким чином за бюджетною демагогією відбувається процес особистого збагачення великої кількості урядовців. Криза їм у цьому тільки на руку, бо дає більше можливостей маніпулювати громадською думкою і отримувати гроші.

То коли ж тоді у нас настане пік кризи і яким він буде?

— Сценарій розвитку економіки постійно змінюється. На нього можуть вплинути і природні катаклізми, які скоригують ціни на сировину, і теракти, і політичні події.

Новий пік кризи буде восени, бо є величезна заборгованість підприємств. Вони набрали кредитів, коли економіка зростала, а тепер не можуть їх віддати. Бо попит й інвестиції шалено впали.

У певний момент настане криза ліквідності, оборотних коштів не стане, і підприємства проголосуватимуть себе банкрутами. Це спровокує нову хвилю паралічу банківської системи. У банків поки що є гроші. Але вони їх нікому не можуть дати, бо не знають, що буде завтра.

Потрібні зовсім інші особи в уряді, які розуміли б, що треба робити. Потрібна нова система механізмів регулювання країни. Слід змінювати бюджет — не просто скорочувати ті чи інші статті витрат, а змінювати його ідеологію. Он рекапіталізація банків нічого не дала, хоча витратили величезні гроші. Їх треба було спрямувати у реальні сектори. Потрібно змінювати систему фінансування економіки — вона сама по собі з ями не вибереться. Тільки ефективними діями уряду можна її витягти. Але нинішній Кабмін лише поглиблює цю яму.

Олександр ГУНЬКО
gazeta.ua

Росія не ставить за мету йти зі Севастополя

Росія буде продовжувати облаштування головної бази Чорноморського флоту в Новоросійську з урахуванням можливості різних варіантів розвитку ситуації навколо Севастополя. Про це заявив начальник Генштабу РФ Микола Макаров.

Росія відмовляється ділити моря - МЗС

Українська сторона наполягає на продовженні переговорів з розмежування Керченської протоки та вважає, що відмова делегації РФ від переговорів не відповідає ні чинним двостороннім домовленостям, ні міжнародному праву.

Про це йдеться у коментарі МЗС України, повідомляє прес-служба відомства.

«Останнім часом офіційні чинники Російської Федерації почали відмовлятися вести переговори з Україною про розмежування Керченської протоки державним кордоном», - йдеться у заяві.

«Така позиція РФ не відповідає домовленостям, досягнутим як в рамках переговорного процесу з розмежування Азовського і Чорного морів та Керченської протоки, так і зобов'язанням російської сторони, взятим за договором між Україною і Росією про українсько-російський державний кордон», - наголосили у МЗС.

Міністерство нагадує, що відповідно до статті 5 даного договору, Україна і РФ зобов'язалися врегулювати питання, які відносяться до «суміжних морських просторів», зокрема, й в Керченській протоці, «угодю відповідно до норм міжнародного права».

«Українська сторона наголошує на неприпустимості порушення договору про державний кордон та наполягає на продовженні переговорів з розмежування Керченської протоки з метою скорішого вирішення цього наболюючого питання в інтересах обох держав», - зазначили у МЗС.

Росія вперше попросила дозволу на свято

Російська сторона вперше запросила в Україні дозвіл на проведення параду в День ВМФ у Севастополі цього року.

Про це «Українські правді» повідомили джерела в посольстві України в Росії.

За словами співрозмовника, посольство розраховує, що «цей крок не стане виключенням, а закріпить практику повної поваги російської сторони до суверенітету України, її законодавства і двосторонньої угоди, що регулює принципи базування ЧФ РФ на українській території».

«До того ж, у минулі роки завзяте небажання російської сторони належним чином запитувати дозвіл на проведення параду в Севастополі не приводило ні до яких інших результатів, крім загострення атмосфери україно-російських відносин і погіршення сприйняття як українською владою, так суспільством самого факту базування російського флоту в Криму», - зазначив співрозмовник.

У той же час, кілька днів тому у Севастополі був затриманий автотранспорт, який належить Чорноморському флоту Росії, який перевозив крилаті ракети без потрібних дозвільних документів.

pravda.com.ua

Яким може бути дефіцит держбюджету на кінець року?

— 30—40 мільярдів гривень. Йдеться не тільки про дефіцит бюджету, а й про суттєвий дефіцит Пенсійного фонду. Це практично бюджетна установа, тож у Кабміні не буде іншого виходу, як перерахувати до неї кошти. А це знову ж таки збільшуватиме дефіцит бюджету.

У самому дефіциті нічого страшного немає. Проблема в тому, куди йдуть гроші. Сьогодні бюджет перетворився на касу з виплати зарплат і пенсій. Інші витрати практично не фінансують. Хіба що затикають дірки: наприклад, дотують різницю цін по газу й опаленню. А в реальну економіку гроші майже не йдуть.

Тим часом бюджет має бути не тільки касою, а й інструментом розвитку економіки. Тому спрямування його дефіциту на споживання небезпечно. Бо це покривається за рахунок друкування грошей. Он у червні інфляція знову почала зростати.

Яка ситуація з наповненням бюджету?

— Маємо суттєве — на 50 відсотків — падіння імпорту. Тож відповідно знизилася митні збори. А от внутрішні зросли. Зокрема, акцизи на алкоголь, цигарки, нафтопродукти. Погіршується ситуація з податком на додану вартість і з податком на прибуток. Все більшим джерелом поповнення бюджету стають позики. Внутрішні — за рахунок друкування нових грошей, або зовнішні — кредити від Міжнародного валютного фонду. Він, у супереч своїй практиці, почав кредитувати дефіцит українського бюджету. Цим МВФ фактично провокує продовження бездарної політики уряду. Це не спонукає до реформ. У жодній сфері економіки їх нема. Є лише постійна демагогія про «ворогів», які заважають Юлії Володимирівні працювати.

Президент Віктор Ющенко каже, що наперед збірано 15 мільярдів гривень податків.

— Переплата по податках — дуже небезпечна тенденція. Це як кредит, який віддаватимуть громадяни за рахунок

погіршення свого життя. Бо завтра у країні не буде грошей на його покращення.

Якими можуть бути на кінець року інфляція і курс долара?

— Такі прогнози можна давати у країні, де прогнозована політика. А коли дуже важко знайти у діях урядовців межу безглуздістю, то краще прогнозів не робити.

У Нацбанку є резерви, щоб забезпечити курс долара на кінець року на рівні 8,5—9 гривень. Але при бажанні декого заробити він може бути і 10, і 12, і 15. І в уряді, і в НБУ працюють люди, які живуть сьогоднішнім днем. А що буде завтра з країною — для них неважливо.

Єдине, що можна сказати — інфляція і курс долара зростатимуть. У класичній економіці при кризі інфляція падає, бо знижується попит на товари і послуги. А у нас починається дуже небезпечний процес поєднання інфляції зі стагнацією виробництва. І Кабмін розпочинає активно використовувати друкарський верстат для вирішення своїх проблем. В економіку вкидаються гроші, а нова продукція не з'являється.

Інфляція і курс долара зростатимуть

Як може вплинути на економіку початок президентської кампанії восени?

— З одного боку, виборча кампанія передбачає, що олігархи починають витягати гроші з-за кордону і вкладати у вибори. Але ці вибори будуть значно дешевші, бо коштів обмаль. Водночас це не виключає і зовнішнього фактора, перш за все російського. Кремль на президентських виборах активно підтримуватиме Тимошенко.

Ті гроші, які Україна недоzarобила на транзиті російського газу і втратила на завищених цінах на газ, повинні десь з'явитися. Через кабальні газові угоди ми втрачаємо кілька мільярдів доларів на рік. Я переконаний, що за цим стоїть особиста домовленість Тимошенко з Путіним. Грубо кажучи, передбачено

хабар на виборчу кампанію Юлії Володимирівні. Тому кількість доларів у країні збільшиться, і це навіть сприятиме покращенню економічної ситуації.

Що можна сказати про антикризові дії уряду?

— Неспроможність уряду щось вдіяти з кризою — абсолютний факт. Більшість галузей економіки наближаються до паралічу. Це стосується насамперед паливно-енергетичного комплексу. Проблеми не тільки у «Нафтогазу» — у вугільній галузі й теплоенергетиці ситуація стає все більш неконтрольованою.

Прем'єрка, намагаючись виконати свої зобов'язання перед Путіним, примушує і «Нафтогаз», і підприємства ПЕК набирати кредитів. І вони все більше залазять у боргову безодню і будь-коли можуть просто припинити працювати.

Зростання кредитної активності, яким хвалиться Нацбанк, відбувається за рахунок того, що всі гроші йдуть у ПЕК на оплату боргів. Таким чином із банківської системи виймаються гроші, але це не дає можливості розвиватися економіці.

Чому Тимошенко постійно опирається перегляду бюджетних показників?

— По-перше, не хоче визнавати бюджет нереальним. Бо це було б визнанням своєї помилки. Цим скористаються політичні опоненти, які заявлятимуть, що вони про це говорили ще при затвердженні бюджету. Це гратиме проти неї у виборчій кампанії. Про економіку ж ніхто не думає — важливіші виборчі рейтинги.

По-друге, нереальний бюджет — величезне джерело для фінансових зловживань і корупції. Цим грошей на всіх не вистачає, тож можна вимагати хабарі від тих, кому потрібне фінансування. Загнаний у борги по самі вуха «Нафтогаз» — наочний приклад.

По-третє, постійне затягування бюджетного процесу дає можливість переводити управління країною у «ручний режим». Тоді можна не про-

pravda.com.ua

П'ятеро в обхід Росії

В Анкарі підписано угоду про будівництво газопроводу «Набукко»

Нещодавно в столиці Туреччини Анкарі було підписано міждержавну угоду про будівництво газопроводу «Набукко», яким передбачаються поставки природного газу з Каспійського басейну та Близького Сходу до Європи в обхід Росії, повідомляє «Євро-Ньюз». Підписи під документом поставили глави урядів Туреччини, Австрії, Угорщини та глави енергетичних компаній Болгарії і Румунії. На церемонії підписання були присутні представники Євросоюзу та понад 30 зарубіжних країн. Як з'ясувала «УМ» ні представників уряду, ні чиновників «Нафтогазу України» на церемонії в Анкарі не було.

Переговори про будівництво «Набукко» вели сім років, але значно активізували лише після російсько-українського газового конфлікту в січні цього року.

Довжина газогону становитиме 3300 кілометрів, і він проляже з території Туреччини через Болгарію, Румунію та Угорщину до Австрії. Газопровід розрахований на транспортування 31 млрд. кубометрів газу щороку. Вартість проекту – вісім мільярдів

євро. Поставки газу по ньому планують почати в 2014 році.

«Набукко» є конкурентом російсько-італійському проекту «Південний потік», будівництво якого має бути завершено наприкінці 2015 року. «Набукко» стане важливою альтернативою поставкам енергоносіїв із Росії, яка на цей час забезпечує 30 відсотків європейських потреб у газі.

Підписана угода є дещо розмитотою, оскільки точно не визначено, скільки саме газу з цього газогону відбиратиме сама Туреччина, «Набукко» надалі не має гарантованих джерел постачання газу. Як потенційних постачальників у довготерміновій перспективі розглядають Іран, Ірак, Казахстан, Туркменістан та Єгипет. На цей час лише Азербайджан погодився гарантовано поставити 15 млрд. кубометрів газу щороку. Але два тижні тому Баку під тиском Москви погодився продавати частину цього газу Росії.

Олександр ШИМАНСЬКИЙ
umoloda.kiev.ua

«Проведена в Україні лінія на дерусифікацію, форсований переклад освітнього й інформаційного простору, судово-адміністративної сфери цілком на українську мову підсилює розмежування українського суспільства».

Андрій Нестеренко,
речник МЗС Росії,
9 липня 2009 року.

№27 (177), четвер,
16 – 23 липня 2009 р.

ТЕЛЕ РАДІО ЧЕРНЕ **НОВИНИ** 2

Невдале етнорейдерство

Газ – це не єдине, чим тисне Кремль на Україну. Спекуляції вищих російських чинів на ґрунті мови і культури мають під собою як глибокі історичні, так і кон'юнктурні сьогоденні причини. Темою російської мови в Україні Кремль спробує вбити кілька зайців: намагатися відшмагати Україну руками єврокомісарів, відвести увагу від порушення прав меншин всередині самої РФ, зробити проблему мови більш політизованою в Україні.

Це – гра білими фігурами на чужих шахівницях, без жодної відповідальності, з переінтерпретацією чужих термінів на свою користь.

Російськомовні громадяни України – уявна «козирна карта» Кремля, якою можна бити як ЄС, так і Україну, якою можна доводити США і решті світу свої права на українство як на «зону виключних інтересів Росії».

Внутрішньоукраїнські панікери, підпадаючи під російський дискурсивний вплив, публікують статті про сценарії розколу України чи про неунікний поділ її на окремі племена з діаметрально протилежним цінностями.

Такі катастрофічні порівняння спростовує соціологія, котра засвідчує в цілому достатньо високий рівень патріотизму і спільної ідентичності у всіх громадян, незалежно від походження, зокрема, і російськомовних українців.

В цій статті «російськомовні українці» – це ті громадяни України, які визнають себе українцями, але рідною вважають або частіше вживають російську мову.

Демографія: етнос

«На Україні третина населення – етнічні росіяни. Згідно з офіційним переписом, 17 мільйонів з 45 – етнічні росіяни. Є певні регіони, де проживають тільки росіяни, наприклад, в Криму 90% населення – росіяни», – заявив Володимир Путін на саміті НАТО в Бухаресті в квітні 2008.

За переписом 2001 року, 77,8% населення України вважає себе українцями, 17,3% – росіянами, 4,9% відносять себе до інших національностей.

Соціолог Валерій Хмелько, згідно з дослідженням 1995 року дає іншу статистику: 58% населення є моноетнічними українцями, 28% – походять із сімей з різним етнічним базисом (включно 19% – з українсько-російських сімей), 10% – моноетнічні росіяни, і тільки 2% населення відносяться до інших моноетнічних груп.

Інше дослідження Київського міжнародного інституту соціології, очолюваного Хмельком, проведене в 2001-2003 роках, дає таку регіональну картину стосовно українських і російських моно- і біетнів:

	Захід	Центр	Південь	Схід	Україна в цілому
Українська	91.3	69.0	28.9	21.2	51.4
Російська	3.2	10.7 (13.0)	43.7 (52.0)	45.2 (54.0)	25.7 (30.7)
Обидві	3.2	19.5 (14.3)	25.2 (17.0)	32.2 (23.5)	21.5 (15.6)
Інша	1.7	0.3	1.5	0.7	0.9
Без відповіді	0.5	0.5	0.4	0.7	0.5

Як бачимо, представники російського етносу не домінують ніде – навіть на Сході їх менше, ніж моноетнів-українців, котрі своїм числом поступаються тільки біетнівам з україно-російських родин.

Демографія: мова

Згідно перепису-2001, 67.5% населення України визнає рідною мовою українську, 29.6% – російську, 2.9% – інші мови. Проте дослідження центру Разумкова в 2007 році подає інші дані (в дужках вказані дані за 2006 рік):

	Захід	Захід-центр	Схід-центр	Південь	Схід
Моноетнічні українці	92.6	83.8	73.3	40.5	34.1
Російсько-українські біетнічні	6.0	12.8	19.6	37.3	45.0
Моноетнічні росіяни	1.4	3.4	7.1	22.2	20.8

Російськомовні українці складають другу за впливовістю етнологістичну спільноту України, котра домінує на Сході і Півдні держави. Цікавою є тенденція зменшення кількості одномовних російськомовних громадян України і зростання відсотку білінгвів на Сході і Півдні України.

Також завдяки цим даним можна стверджувати, що у кожному регіоні є як мінімум 53% тих, для кого українська є рідною або однією з двох рідних мов – що чітко підтверджує необхідність розширення сфери вживання української мови.

Соціологія: цінності

В 2007 році Центр Разумкова провів дослідження щодо того, як співвідносяться самоідентифікація російськомовних українців стосовно національних питань і громадянські погляди, і порівняв їх з такими ж поглядами моноетнологістичних українців.

Результати показали, що існує пряма кореляція між рівнем національної свідомості і рівнем патріотизму, ставленням до української як державної мови, ставленням до розколу України, а також європейськими устремліннями України.

Російськомовні українці в цілому виявилися більш патріотичними, аніж росіяни в Україні (71.6% проти 49.5%) – але і там, і там відсоток тих, хто вважає себе патріотом, достатньо високий. Більшість російськомовних українців (52.7%) не вважають західних і східних українців різними націями, і виступають проти розподілу України на окремі держави (54.9%).

Як кремлівці бачать українців?

Згадуваний на початку матеріалу речник російського МЗСУ Андрій Нестеренко 29 квітня 2009 року заявив: «Незважаючи на те, що в Росії проживає велика кількість українців, майже не було прохань на федеральному і регіональному рівні, щоб відкрити школи з українською мовою викладання. Це можна однозначно пояснити близькістю східнослов'янських мов і культур, спільною історією (Київська Русь, Московська держава, Російська імперія, СРСР) і спільною православною вірою».

Думки таких імперців з українськими прізвищами і походженням виводять імперську максиму: МИ З ВАМИ ОДНАКОВІ – ОТЖЕ, ВАС НЕ ІСНУЄ.

«Тришки інакші росіяни, котрі тимчасово прийняли неправильне рішення про незалежність» – ось інформаційна рамка, в яку заганяють українців. Для кремлівської сторони самого поняття «російськомовні українці» взагалі не існує – є лише «рускоязычные соотечественники», без жодної диференціації, без історичної ретроспективи.

Кремль намагається скористатися з двох ліній розламу. В першу чергу – це поділ українського етносу на російськомовних і україномовних. В другу чергу – це поділ між моноетнічними українцями і україно-російськими біетнівками. Саме з цих розломів сучасні російські імперці і хочуть витворювати «російськомовну націю» за рахунок фрагментування українства.

Українізацію, що тривала з 1921 до 1933 року, Сталін зупинив голодомором в селах і тотальним терором в містах, а закінчила цей процес війна, що поставила боротьбу за Україну і українське в рамках «націоналізму» – союзника нацизму.

Цинізм сьогоденних аргументів Кремля – у використанні демократичних європейських принципів для поновлення простору Імперії. Він спекулює правом меншини для забезпечення власної гегемонії, для утворення монолінгвістичного і монокультурного простору.

Теперішню українізацію, нестабільну і нестійку, Кремль хоче зупинити, граючи в українському демократичному просторі, спираючись на громадську думку, химерно перемішуючи європейські правила і брежнєвські стереотипи щодо тієї ж Європи.

Насамкінець. Існує статистично значуща різниця між етнічними росіянами і російськомовними українцями. Отже, концепція «рускоязычных соотечественников» є відвертою пропагандистською маніпуляцією, котра має мало спільного з українською реальністю.

Доля України зараз дуже великою мірою залежить від того, який вектор оберуть російськомовні українці – чи азійський, разом з Росією, чи європейський – через українство. Саме вони є тим «гачком», на якому Кремль тримає Україну, спекулюючи на страхах цієї спільноти, штучно стимулюючи розкол всередині суспільства через мовну тему.

Кінцева мета Кремля – показати, що російськомовні українці – це росіяни, а, відтак, російська опіка і російська присутність в Україні – не імперські забаганки, а колективна воля 50 плюс-мінус 2-3 відсотків громадян України.

Та як показують дослідження, поділи між українцями потроху зникають, ситуація змінюється. На критичні для України питання думка всіх мешканців є здебільшого позитивною, і російськомовні українці аж ніяк не є політичними громадянами Російської Федерації, як про це мріють в Кремлі.

Остап Кривдик, політолог, активіст pravda.com.ua

Написано на основі доповіді на 26-й українознавчій конференції Іллінойського університету, США, 24-27 червня 2009 року.

Не пряником, так Кнудом

Росіяни знову зчинили істерію щодо «порушення прав» російських українців

Усе – такі російські чиновники іноді цікаво послухати. Бо багато невідомого можна дізнатися з їхніх монологів, особливо якщо ті стосуються України. Приміром, під час недавньої зустрічі з американським президентом Бараком Обамою своїми знаннями української дійсності вразив російський прем'єр Володимир Путін. Він упевнений, що в Україні мешкає 17 мільйонів російських громадян. Цікава цифра, бо, за даними останнього перепису (це ще коли нас було 48 мільйонів), представників усіх 130 нацменшин в Україні мешкало 10,9 мільйона. Виявляється, Путін переплутав мільйони з відсотками! А може, й не переплутав? «Такі постійні «помилки» російського керівництва в оцінці етнічної ситуації в Україні є спробою дезінформувати громадську світову думку і заявити про нібито особливе право Росії втручатися у внутрішні справи України», – зазначає у своїй заяві українське МЗС. Утім помилка є помилкою, і це не привід для міжнародної сварки. Але цього тижня Росія ще раз наступила на свій улюблений український мольот.

Причиною став порівняльний моніторинг стану забезпечення освітніх прав росіян в Україні та українців – у сусідній державі, що його здійснювали в обох краях експерти ОБСЄ. Делегація, очолювана Верховним комісаром ОБСЄ у справах нацменшин Кнудом Воллебеком, ще не встигла поїхати додому, а їхнє дослідження вже спричинило міжнародний скандал. Роздумав його офіційний представник МЗС Росії Андрій Нестеренко. Він звинуватив Україну в заохоченні «дискримінаційних дій щодо російської мови і російськомовного населення». Російський чиновник вважає, що «проведена в Україні лінія на дерусифікацію, форсований переклад освітнього й інформаційного простору, судово-адміністративної сфери країни цілком на українську мову підсилює розмежування українського суспільства». І висловив сподівання «на адекватні оцінки цієї ситуації з боку офісу Верховного комісара» ОБСЄ.

Українське МЗС не забарилася з відповідою. «Подібні заяви сприймаються як намагання штучно створити напругу між двома народами, – йдеться в офіційній заяві

зовнішньополітичного відомства. – Спекулятивно зловживаючи терміном «російськомовне населення», офіційна Москва дозволяє собі вказувати, яким чином ситуацію із забезпеченням прав російської меншини в Україні має оцінювати Верховний комісар ОБСЄ Воллебек. Такі дії є неприхованим тиском на представників міжнародних організацій».

Сам Верховний комісар ОБСЄ у справах нацменшин Кнуд Воллебек залишився задоволений попередніми результатами порівняльного моніторингу в Україні. Про це він сказав на зустрічі з міністром освіти та науки Іваном Вакарчуком. «В Україні створено широку мережу навчальних закладів з російською мовою навчання. У вас є кваліфіковані вчителі і відповідні підручники, які видає держава», – зауважив пан Воллебек.

Моніторинг місія ОБСЄ проводила в Києві, Сімферополі, Донецьку та Львові. Остаточні його результати будуть не раніше осені. Тому «УМ» поцікавилася в Міносвіти, яким же чином Україна «дискримінує» освітні права етнічних росіян? «Раніше ми провели власний моніторинг забезпечення освітніх прав українців у Росії, – каже заступник міністра освіти Павло Полянський. – І ось що отримали. В Україні маємо 983 дитячі садочки з російською мовою виховання, які відвідують понад 167 тисяч дітей, у Росії – жодного аналогічного дитсадка. В Україні 1199 шкіл, де навчання ведеться російською мовою, в Росії – жодної аналогічної школи. У 1755 українських школах вивчають як державну, так і російську мову, у Росії – нуль. Загалом в Україні російську вивчають майже 1,3 мільйона дітей, в Росії українську – аж 205 школярів. В Україні факультативно вивчають російську 165,5 тисячі дітей, в Росії українську – 100 школярів. Також в українських ПТУ та ВНЗ 1–4 рівнів акредитації російською навчаються понад 506 тисяч студентів, у Росії українською – жоден. Тепер про підручники: в Україні було видано понад 1,5 мільйона навчальних посібників російською, на це пішло більше 18,6 мільйона гривень із держбюджету, в Росії українською не видано жодного підручника. А загалом на утримання шкіл з російською мовою навчання з бюджетів різних рівнів було витрачено цього року уже майже 3,2 мільярда гривень». Словом, комісії ОБСЄ є з чого робити «адекватні оцінки».

Ліна КУШНІР
umoloda.kiev.ua

«Фракція БЮТ не дала на пам'ятник жодної копійки, а з «НСНУ» відмовився тільки один»

— Ідея спорудження пам'ятника Івану Мазепі в Полтаві зародилася під час фестивалю «Мазепа-фест», — розповідає Кульчинський. — А в мене особисто вона утвердилася під час відвідин Президентом музею Полтавської битви у 2007 році. Я розповів Вікторові Ющенку, як за комуністичних часів відзначали річницю Полтавської битви. По місту їздив відкритий автомобіль, на ньому стояв костюмований офіцер армії Петра I й закликав: «Дарагіє палтавчане, пріглашаєм вас на празднік русской вікторії!». Віктор Андрійович сказав, що треба відзначити 300-ту річницю Полтавської битви з українським акцентом. Тоді я й подумав: а чому б саме до цієї дати не поставити пам'ятник Мазепі? На диво, у міськраді (тоді мером Полтави був Анатолій Кукоба) цю ідею сприйняли позитивно. Міськвиконком оголосив конкурс на кращий проект пам'ятника Мазепі, створили журі. Ми отримали близько 15 робіт, і зрештою було затверджено проект Івана Білика.

У серпні 2008 року міськрада на позачерговій сесії ухвалила рішення про виділення землі для встановлення пам'ятника Мазепі на Соборному майдані. Іще раніше стараннями Президента уряд передбачив у держбюджеті 2008 року кошти на його спорудження, тож, здавалося б, усе вирішено. Але, згідно із законодавством, цю субвенцію у бюджеті повинна затвердити обласна рада. А обласні депутати, подискутувавши на тему «Мазепа — герой чи зрадник», силами комуністів, «регіоналів» і значної частини БЮТівців проголосували за те, щоб відправити ці кошти назад у бюджет.

Для мене це була прикра несподіванка, та голова облдержадміністрації Валерій Асадчев заспокоїв: мовляв, гроші будуть. Тож коли десь через тиждень він передзвонив і сказав: нічого не вийде — кошти взяті нізвідки, це був такий несподіваний удар, що я потрапив у лікарню. Стільки роботи, стільки зусиль — і все марно?! Адже до спорудження пам'ятника, яке планувалося на 27 червня цього року (згодом дату перенесли на кінець серпня. — Авт.), залишалось всього кілька місяців...

Полежавши у лікарні й трохи відійшовши, я вирішив, що здаватися не можна. Тоді ми оголосили кампанію зі збору коштів. Дали оголошення, надрукували флаєри з розрахунковим рахунком — і розголос пішов.

— Розголос — це добре, а гроші пішли?

— Гроші шлють звідусіль — від Луганської області до Закарпатської. Багато знайшов Асадчев — залучив жертводавців із бізнесу, банківської сфери. Фракція «Наша Україна» збирала 65 тисяч. Тільки один депутат, член «Народної самооборони», відмовився дати. А з Блоку Тимошенко геть ніхто жодної копійки не пожертвував, хоч я до них звертався і просив Віктора Терена на засіданні фракції зробити відповідне оголошення.

Долучилися всі музиканти, які брали участь у «Мазепа-фесті». Олег Скрипка, окрім того, що пожертвував тисячу гривень, дав благодійний концерт, який мав колосальний успіх і зібрав 40 тисяч гривень. Мені було незручно, що Скрипка безплатно виступав, і я хотів заплатити йому хоч якийсь гонорар зі своєї зарплати. Але Скрипка категорично відмовився. Приходять люди й до нас у «Просвіту», приносять, хто скільки може.

— Якщо йдеться ще й про готівку, то вам точно не уникнути звинувачень у тому, що далеко не

Голову полтавського обласного об'єднання товариства «Просвіта», народного депутата — нашоукраїнця» Миколу Кульчинського «УМ» знає давно. У Верховній Раді дуже мало людей, які в останню чергу дбають про власну кишеню, і Кульчинський належить саме до таких. Він не має жодного бізнесу чи додаткових прибутків, а більша частина його високої депутатської зарплатні йде на фінансування «просвітянських» потреб та організацію відомого фестивалю «Мазепа-фест». Але зараз увесь час, гроші і здоров'я Кульчинський віддає на втілення чергового патріотичного проекту: встановлення пам'ятника гетьманові Івану Мазепі у Полтаві. До «години іск» — усе менше часу, проблем ще безліч, а коштів — бракує. Про те, чому так важко стає реальністю монументальний Мазепа і як кожен із нас може цьому посприяти, пан Микола розповів «Україні молодій» у кулуарах вкотре бездіяльного парламенту.

Микола Кульчинський:

Патріотам слід платити

Народний депутат, який збирає кошти на пам'ятник Мазепі, закликає докласти ще трохи зусиль, щоб бронзовий гетьман постав у Полтаві до Дня незалежності

все з цих коштів пішло на пам'ятник...

— Та я на Біблії можу записатися, що кожна копійка використана на спорудження пам'ятника! Імена всіх жертводавців, окрім тих, які наполягають на анонімності, ми вказуємо на сайті. Коли діти однієї з полтавських шкіл приносять дрібними 87 гривень чи бабуся — сто гривень купюрами по одній, то як можна взагалі говорити про якісь зловживання чи мухлювання?!

А взагалі, те, що пам'ятник Мазепі споруджують «усім миром» — дуже зворушливо. Це свідчення того, що Україна жива, вона пам'ятає своїх героїв, попри всі розчарування і всі спроби знищити національний дух.

«Потрібно ще менше 700 тисяч гривень»

— Скільки коштів уже зібрано і скільки залишилося зібрати?

— Назбирали вже 1 мільйон 134 тисячі. А загалом на сам пам'ятник потрібно 1 млн. 824 тис. Гранітний постамент, який роблять у Капустянському кар'єрі, коштує 650 тисяч — він уже фактично готовий. Сам пам'ятник, тобто бронзова скульптура (вона буде повністю відлита вже за тиждень) — 774 тисячі, авторська група — два скульптори й архітектор — бере 400 тисяч.

І це ще, скажімо, директор комбінату, де відливають пам'ятник, пішов нам назустріч, бо насправді бронзи потрібно більше — там ще буде поясок зі словами Мазепи, який теж коштує грошей.

Щоправда, «Просвіті» (а саме вона укладає всі угоди) ще на опоряджувальні роботи виставили рахунок на 300 тисяч, але, може, трохи скинуть — це ж обласна адміністрація робитиме.

До речі, всі ціни — «старі», за курсом долара 5 до 1. Це нам, звичайним людям, здається, що 1 млн. 800 тис. гривень — космічні гроші. А фахівці, які цим займаються, кажуть, що воно ще й недорого, як за триметровий постамент із майже триметровою скульптурою...

— Водночас після того, як ви оголосили збір коштів, на інтернет-форумах з'явилися закиди: можна було б, скажімо, знайти художника-патріота, щоб зробив проект безкоштовно,

і такого ж архітектора тощо, і пам'ятник був би значно дешевшим.

— Ну що ж ми за люди такі, що звикли «ввійждати» на патріотизм! Скрипки не треба платити, Середі — не треба, акторам українським не треба, бо вони — патріоти... Та навпаки, треба зробити все, щоб вони були можливими людьми! І несли українську культуру, не думаючи над копійкою і не продаючись за неї. Я через те й на фестивалях намагаюся вгодити нашим музикантам, бо вони того заслужили значно більше, ніж якісь Пугачови або «Любе», які приїждять в Україну по шалені гонорари. А ми все вважаємо, що краще ті гроші пропити — прокурити, бо «свої» й безкоштовно виступлять...

«Де ж і ставити пам'ятник Мазепі, як не в Полтаві?»

— Грошей залишилося зібрати ще чимало, а до Дня незалежності пам'ятник уже має бути встановлений...

— І буде, я переконаний. 14 липня у Києві відбудеться аукціон із продажу картин для збору коштів, і я дуже вдячний митцям — як полтавським, так і київським, які таким чином долучилися до спорудження пам'ятника. Каталог із переліком лотів (теж виготовлений власним коштом Кульчинського. — Авт.) я розвезу по міністерствах, інших державних установах, власникам готелів, банків тощо... У Верховній Раді сенсу його поширювати вже немає, бо «Нашу Україну» я й так уже обібрав, а від Партії регіонів та інших сподіватися коштів, мабуть, марно... Та, може, я до них і спробую звернутися.

Але самими фінансовими проблемами не вичерпуються. Там, де має стояти пам'ятник, зараз виставили пікети проти знищення зелених насаджень (потрібно спилити шість старих акацій). А головне — зібрати міську художню раду, яка вже тепер вирішила, що саме цей проект пам'ятника — який уже майже готовий! — «не годиться». Хоча роботу Білика затвердила Національна художня рада Спільки архітекторів України.

Я розумію, що саме розлютило міського голову (представника Блоку Тимошенко Андрія Матковського. —

Авт.). Ми з ним домовилися, що я в дні 300-річчя Полтавської битви не проведу рок-фестиваль на Співочому полі, бо там планується якийсь інший захід. Окрім того, субота була поминальним днем, тому рок-музика дійсно була недоречною. Як проходили самі «гуляння», читачі «УМ» уже знають — було багато горілки й пива, колонами ходили російські козаки... А ми провели свої заходи: урочисту церковну панахиду за полеглими, жалобну ходу до обох христів полеглим козакам. Людей було дуже багато, несли плакати відповідного змісту: про те, що Полтавська битва — трагедія українського народу. Очевидно, саме це меру й не сподобалося. Мерія й бігборди з портретом Мазепи встановлювати в місті не дозволила. Та ми з усім впоралися, і я певен, що, попри всі перешкоди, 23 серпня Мазепа постане на Соборному майдані Полтави.

— А, скажімо, російський історик Тетяна Таїрова-Яковлева, яка займається дослідженням біографії Івана Мазепи, вважає, що ставити йому пам'ятник доречно у Батурині або Києві, але не в Полтаві, де гетьман зазнав своєї найтрагічнішої поразки...

— Я читав інтерв'ю пані Тетяни в «УМ», але в цьому з нею погодитися не можу. Так, Полтавська битва була найбільшою поразкою Мазепи. Але, ставлячи йому пам'ятник, ми утверджуємо перемогу українців після 300-річного рабства. Крім того, саме на Полтавщині — в Коломаку — Мазепу обрали гетьманом; у полковій канцелярії на Івановій горі, де стоятиме пам'ятник, йому вручили булаву. Якщо подивитися з гори трохи вліво — видно Хресто-воздвиженський монастир, який Мазепа повністю збудував своїм коштом. Де ж йому й пам'ятник ставити, як не там?

ПАРТАКТИВ

«Навряд чи рух «За Україну!» стане окремою політсилою»

— Пане Миколо, ви входите в депутатську групу «За Україну!», яка зараз опинилася у дивному становищі: ніби й не опозиція, як Партія регіонів або комуністи, але ніби й не при владі, бо не входить у коаліцію...

— Такі вже українські реалії. Так чи інакше, ми підтримуємо наших міністрів в уряді, та й сам уряд завжди охоче готовий підтримати в тих кроках, які спрямовані на покращення добробуту суспільства. Наша група сповідує фундаментальні українські цінності. Насправді кожна справді українська партія повинна займатися націєтворчою роботою, але чомусь вони про це забувають. Таке завдання стояло й перед «Нашою Україною», та, на жаль, значна її частина цього свого обов'язку не бачить... Тому його на себе взяла група «За Україну!».

— Коли група була створена, заговорили про те, що на її основі постане політична партія, оскільки «Наша Україна» втратила позиції. Але тепер «НУ» вустами Віктора Ющенка заявляє про свій ренесанс. «За Україну!» також підтримує Президента. То чи буде створена нова партія і яка доля чекає «Нашу Україну?»

— Ми про це часто говоримо. Я вважаю, що всі члени партії «Наша Україна» повинні виконувати рішення з'їзду і робити все, щоб «НУ» залишилася впливовою партією. Чи вдасться — складно сказати, бо партійна робота вимагає багато жертвовної праці. І, на відміну від 1990-х років, зараз усе менше залишається людей, готових цією працею займатися. Дуже боляче, що «Наша Україна» втратила своє обличчя і підтримку людей, але це, зрештою, можна надолужити.

Думаю, громадський рух «За Україну!» поки що не виллється в якусь певну політичну силу. Хоча категорично щось стверджувати важко — дуже вже непевні в Україні настали часи.

Кошти на спорудження пам'ятника можна надіслати за реквізитами:

ПООТ «Просвіта»,
Харківська обласна філія АКБ
«Укрсоцбанк»,
р/р 26005710001231,
МФО 351016,
код ЄДРПОУ 22527966.

«Благодійна пожертва на пам'ятник Іванові Мазепі».

«Українська держава має визнати свою історичну тяглість і стояти на базі не УРСР, а УНР і УГВР», — каже останній з живих учасників бою за Карпатську Україну та членів підпільного парламенту 90-річний Євген Стахів. Він прибув зі США на святкування 65-ї річниці Української головної визвольної ради. За його словами, УГВР було зініційовано після того, як ОУН у 1943 році змінила свою платформу з тоталітарної на демократичну. А це, у свою чергу, — після того, як західники—оунівці з похідними групами пішли на Схід і познайомилися з тамтешніми самостійниками. І сталося: гарячі карпатці, опинившись поряд з виваженими степовиками, згадали історію Запорозької Січі, про яку читали потай, навчаючись у польських школах. Згадали, що армія Української Народної Республіки, та й УПА устрій і термінологію (кіш, сотник, хорунжий) взяла від козаків, тож годилося б прийняти їх демократичний світогляд. Відбулася еволюція: від ідеології диктату — до ради і співпраці задля створення спільної демократичної держави.

І от ми вже маємо державу. Та чи відбувся перехід у суспільній свідомості від революційної романтики до спокійного державного будівництва?

«Змінити гасло «Україна для українців»

— Яким мав би бути висновок з досвіду УГВР для сьогодення України?

— Хтось каже: незалежність України впала з неба. Але ж скільки було пролито крові століттями перед тим. Сталін вимордував цвіт українського народу — самих лише письменників понад 600. Вони були за червону, радянську, але ж Україну. Микола Хвильовий був за комуну, але за українську. А після війни були шістдесятники, дисиденти. То все — база Української держави, за яку загинули мільйони людей. Їх подолали зброєю, але вони не здалися. УГВР не капітулювала. До речі, вона не починала Україну «з себе». В Універсалі йдеться, що УГВР продовжує традицію Центральної Ради.

У тому парламенті були представлені найрізноманітніші політичні групи. Президентом вибрали Кирила Осмака з Полтавщини, членами були Іван Вовчук з Нікополя, Йосип Позичанюк, колишній комсомолец із Києва, Василь Потішко, колишній член Центральної Ради, есер. Вели переговори з тодішнім лідером мельниківців Олегом Ольжичем. Якби його не арештувало гестапо у Львові — він приєднався б до УГВР.

До речі, я був у Києві в жовтні 1941 року, зустрічався з Оленою Телігою, Іваном Рогачем. Провідник бандерівців Дмитро

Мирон послав мене на переговори з мельниківцями, мовляв, потрібно співпрацювати, бо німці нас б'ють, а ми ще й між собою воюємо. Бандерівці були тоді в підпіллі, а мельниківці — офіційно визнані німцями як українська адміністрація.

— Тобто мельниківці були колаборантами...

— Так. Але ми також були колаборантами. Німці з часом самі примусили нас воювати з ними. Ми намагалися використовувати колаборацію для своїх цілей і проголосили 30 червня 1941 року, що хочемо бути самостійною державою в рамках нової Європи. Німці то збагнули, і 15 вересня 1941 року прийшов наказ із Берліна: арештувати бандерівців, де б вони не були. У Києві, Дніпропетровську, Кривому Розі, Берліні, Відні, Гданську, Львові. Якби німці того не зробили — я і вмер би колаборантом. Ми на Донбасі ще в 1942 році почали пояснювати людям, що ОУН — то є організація українського народу, а не націоналістів, адже радянська пропаганда стимулювала огиду до «буржуазного націоналізму». Ми казали, що всі жителі України, без огляду на їхнє етнічне походження, є рівноправними громадянами. Інакше ми провокували б націю на внутрішню боротьбу — ніби не досить того, що проти українців ідуть нацисти й більшовики.

Східна Україна нас багато чому навчила. ОУН Коновальця, Мельника, Бандери була тоталітарною, диктаторською партією. Коли Бандера пішов у тюрму, керівництво передали Миколі Лебедю, що мав ті ж диктаторські погляди. У 1943 році на

Президент видав відповідні укази, архіви все більш доступні, в тюрму за дослідження не садять. Тільки бері і працюй...

— Президент також багато робить, щоб визнати на державному рівні Українську повстанську армію, але парламент не може назбирати 226 голосів. До того ж не всі розуміють тонкощі визначень. Дехто пропонує визнати УПА воюючою стороною. То неможливо. Бо воююча сторона — це Англія, Америка, СРСР. Варто визнати, що УПА воювала за визволення України і за самостійну державу.

Також через брак інформаційної роботи суспільство досі не орієнтується, що таке НАТО. Я в інтернеті читаю провідні українські часописи — «Україну молоду», «Дзеркало тижня», «День», «Високий замок». Зазначається, що лише 40 відсотків українців — за те, щоб Україна належала до НАТО. У роки «холодної війни» людей навчили, що «НАТО хоче війни», і справді, Альянс тоді готувався до воєнних дій з більшовизмом, що планував завоювати світ. Але людям досі не пояснили, що НАТО зараз — не те, що про нього писали радянські газети. Крім того, є чужа структура, яка використовує безлад у державі і платить великі гроші, щоб підтримувати в нашій країні атмосферу бунту.

Я вже давно звернув увагу на такі організації, як УНА—УНСО. Ще на початку 1990-х я побував на їхній нараді. А потім говорив про це з Михайлом Горинем, а він каже: «Ми підозрюємо, що то є агенти чужої спецслужби». Вважаю, що українська влада має обов'язок брати під контроль аван-

«Ми всі були екстремістами»

Голова закордонного середовища УГВР Євген Стахів — про еволюцію ідеології націоналістів і законодавче визнання борців за свободу України

конференції ОУН делегат із Дніпропетровська Омелян Лобуш закликав змінити думання і викинути гасло «Україна для українців». Лебедь хотів позбавити його права голосу. Більшість учасників конференції не погодилася. Скликали III Надзвичайний збір, змінили програму на демократичну й обрали новий провід. Тому й було створено УГВР.

«Навіщо Варшаві співпрацювати з різунами!»

— Москва продовжує пропаганду, підфальшовує документи, замовляє купу статей, книжок, «документальних» фільмів і телепередач, що дискредитують визвольний рух українців і саму ідею Української державності. Чи вистачає в Україні сьогодні контрпропаганди?

— Вважаю, що слово «контрпропаганда» — некоректне. Воно означає «брехня на брехню». Адаже пропаганда — то брехня. А ми маємо просто розкривати правду, вести правильну інформативну роботу.

— Українська держава сьогодні дає можливості для такої роботи.

тюрників, які хочуть збудувати громадське життя.

«Добре руйнуєте, але не вмієте будувати...»

— У роки Другої світової війни гасло «Україна для українців» на Галичині сприймалося як норма, але Схід виявився більш «просунутим», по—громадянськи зрілим.

— Так, підпілля Східної України спричинило III Надзвичайний збір ОУН. А Лебедь до кінця життя не погодився на це. Тому його звільнили з посади.

— Чи можна сказати, що Микола Лебедь був провокатором, «купленим Моквою»?

— Ні!

— Тобто не всіх екстремістів «тренеу» Кремль, є і «вроджені»?

— Ми всі були екстремістами. Боротьба в підпіллі на Східній Україні навчила нас відкреститися від радикального націоналізму. Я плавав, коли на Донбасі мені сказали: «Ми вам, галичанам, віримо, допомагаємо, але як вибудуємо самостійну Україну, то вас до

влади не допустимо». Чому? «Бо ви добре руйнуєте, але не вмієте будувати».

— Виходить, і сьогодні в нас ніякої суспільної еволюції не відбулося? Як і 65 років тому, є галасливі екстремісти і є малопомітні, творчо—будівничі сили...

— Та ж проблема: брак інформації. На жаль, навіть в УПА мало хто знав, чому відбулася зміна керівництва ОУН. Умови були складні і не було змоги всім членам пояснити її причини. Аналітики, очевидці й ідеологи змін, майже всі загинули. Ті, які вийшли з концтаборів, не пройшли тієї еволюції, що ми, вони переважно продовжували тоталітарну програму. У 1948 році на так званій Міттенвальдській конференції в ОУН знову стався розкол: закордонне представництво УГВР та «крайовики», що прийшли з України, і ті, що вийшли з концтаборів, на чолі з Бандерою і Стецьком. Ми називалися угаверівці (демократи), а ті — бандерівці (тоталітарники). Внутрішня боротьба була сильна. У 1990 році в Україну повернулася ті, що стояли на тоталітарній платформі. І сьогодні люди, які називають себе бандерівцями і мельниківцями,

сповідують ідеологію, що була усунена з програми ОУН ще в 1943 році. Але їх не можна й порівнювати з УНА—УНСО, «Свободою» і «Братством». Просто в них така програма...

ДОСЬЄ «УМ»

Євген Стахів

Народився 1918 року в Перемишлі (нині Польща).

Закінчив Перемишльську українську комуну гімназію. Навчався у Львівській політехніці. З осені 1938 року — в Карпатській Україні, у березні 1939 року в Хусті захищав Карпатську Україну від угорських окупантів. У роки війни організував підпілля ОУН(б) на Донбасі.

У 1944 році емігрував на Захід. Нині мешкає в Нью-Йорку.

Голова Закордонного середовища УГВР. Має трьох дітей.

Нагороджений орденами «За заслуги» та Ярослава Мудрого.

Ярослава МУЗИЧЕНКО
umoloda.kiev.ua

Чи була легітимною з погляду міжнародного права Українська Повстанська армія? Відповідь на це питання автоматично підтвердить одну з тез—антонімів: для українського народу вояки УПА були бандитами, що «відривали мирне населення від братньої Росії», чи героями, які прагли ціною власного життя забезпечити землякам духовну, культурну й господарську свободу.

Держава в підпіллі

Міжнародне законодавство — на боці учасників війни за національне визволення

«Наша мета — Українська Самостійна Соборна Держава на українських етнографічних землях. Будемо боротися за те, щоб Ти, Український Народ, був володарем на своїй землі», — так присягав Президент УГВР, полтавець Кирило Осмак, поклавши руку на український Державний герб. Українська головна визвольна рада (УГВР), що об'єднала різні українські політичні сили демократичного спрямування, на думку істориків та правознавців, надала УПА легітимності. Її міжнародна легітимність базувалась на організованій боротьбі українського народу на його території — за самовизначення, самоуправління і державну незалежність. «УГВР була тимчасовим парламентом — законодавчою установою, яка визначала інші галузі влади: виконавчу і судову, — зазначав лідер ОУН—з (закордонної) Анатоль Каменський у дослідженні «УПА з погляду міжнародного права».

— Організоване визвольне підпілля діяло майже в усіх областях України і мало всі три головні елементи державної легітимності — населення, контроль території і владу». Без УПА решта українських військових з'єднань того часу була лише об'єктом мілітарної внутрішньої і зовнішньої політики СРСР і Третього Рейху.

А от політичні, мілітарні й правові атрибути УПА, як і всього визвольного

руху, цілком відповідали нормам і вимогам тогочасного міжнародного права. Зокрема, Женевським конвенціям і додатковим протоколам до них. Женевські конвенції, вироблені на дипломатичній конференції у Швейцарії у квітні—серпні 1949 року за участю 74 країн, в тому числі і УРСР, поширили визначення воюючої сторони на учасників воєн за національне визволення. Вони узаконили народну війну, допустивши підпорядкування збройних сил урядові (або владі), яких не визнала держава, що воювала з повстанцями. Женевські конвенції набрали чинності 5 липня 1950 року. На 1 серпня 1958 року Конвенції підписали й ратифікували 84 країни, в тому числі СРСР, Українська й Білоруська РСР.

То чому б сьогодні не привести, нарешті, наше законодавство у відповідність до міжнародного, установленого вже десятки років тому? Адже з визнанням у світі легітимності армії, що боролася за Українську державу, має погодитись передусім сама держава. До речі, Всеукраїнське братство УПА звернулося до Президента Віктора Ющенка з проханням присвоїти Кирилові Осмакові звання Героя України з нагоди 65-ї річниці УГВР.

Устим МИХАЙЛІВ

ЦИТАТНИК

Світова преса про УПА та УГВР

Нелегальні «Лісти» Карлового університету (Прага) цитували витяги з резолюції III Конференції ОУН, що відбулася 17 — 21 лютого 1943 р., зокрема основи ідеологічного спрямування УПА: «Сучасна війна на Сході, що її розпочато задля імперіалістичних інтересів німецького націонал—соціалізму та московського більшовізму... — це, в першу чергу, війна з приводу України, яку обидва імперіалізми трактують у своїх загарбницьких планах як центральну проблему їхньої політики на Сході Європи... Тому для українського народу є невідкладною вимогою вести боротьбу проти обох імперіалістів на платформі власних сил, а в основу своєї співпраці з іншими народами класти їхнє визнання нашого права на власну державу».

У газеті «Ліберасьйон» від 12 грудня 1943 р., яку нелегально видавала французька Національна рада руху Опору, посилюючись на радіостанцію «Вільна Країна», яка діяла при УПА, повідомлялося, що 21—22 листопада

1943 р. у лісах біля Житомира відбулася I Конференція поневолених народів Східної Європи й Азії, на якій були делегати різних національностей, переважно тих, що воювали в УПА. Конференція засудила обидва воюючі між собою імперіалізми, які заперечують право народів на вільний політичний і культурний розвиток у самостійних національних державах і несуть усім народам політичне, соціальне та культурне поневолення у формі гітлерівської « нової Європи» чи «большевицького СРСР».

У 1944 році в нелегальних газетах французького руху Опору «Комба», «Ліберасьйон», «Коті'єн де Парі» було опубліковано деякі матеріали Великого збору ОУН 11—15 червня 1944 р., під час якого було створено загальноукраїнський політичний центр УГВР для координації боротьби, щоб «оборонити український народ та його провідні кадри перед фізичним знищенням і поведи його до боротьби за своє визволення та власну суверенну державу».

umoloda.kiev.ua

Уряд над УПА

65 років тому політики об'єдналися в УГВР задля створення самостійної соборної держави

Два найважливіші уроки дає нам історія Української головної визвольної ради, 65-річчя якої відзначаємо цими днями. Перший — об'єднання українських патріотичних сил можливе і необхідне, особливо в кризові для нації періоди. Другий — запорукою успіху українського руху є його відкритість і демократичність.

Українську головну визвольну раду — по суті, підпільний протопарламент України, створено в умовах війни, на з'їзді представників провідних українських політичних партій та організацій. З'їзд відбувся з 11 до 15 липня 1944 р. в лісництві біля села Лужок Горішній тодішнього Турківського району Дрогобицької області (нині — Самбірський район Львівщини). Цей всеукраїнський провідний центр із представників усіх українських земель та політичних організацій намагався координувати визвольний рух та представляти його за кордоном наприкінці Другої світової війни та після її завершення. Є думка, що УГВР була «політичною надбудовою» ОУН або УПА. Утім документи свідчать, що ідея була значно ширшою. До УГВР, окрім керівництва ОУН і УПА, входили соціалісти, націонал-демократи, гетьманці, представники церкви. Щодо Української Повстанської армії УГВР виступала як уряд щодо своїх збройних сил. Після створення УПА на Волині у 1942 — 1943 роках цілі райони були звільнені від влади німців, у них запроваджувалася українська адміністрація. З 1943 року діяльність ОУН і УПА стає загальнонаціональним рухом опору. Ця ситуація й спричинила появу УГВР. Крім того, з'явилася можливість визнання української державності на міжнародній арені. В роки війни підпілля ОУН і УПА здійснило політичні консультації з представниками урядів та політичних партій Польщі, Угорщини, Румунії та інших країн щодо створення Української самостійної соборної держави. При завершенні війни Німеччина і СРСР були виснажені у взаємній боротьбі, отже, українські провідники сподівалися на справедливий переділ світу після перемоги нацизму. Потрібен був політичний центр, що репрезентував би перед світом боротьбу українців за свою незалежність.

УГВР встановлювала національні свята, а також підвищувала командири УПА, а згодом — провідників підпілля ОУН до військових ступенів майора, підполковника, полковника, генерала. Також УГВР відзначала повстанців найвищими військовими нагородами УПА — Золотими хрестами бойової заслуги I, II класу, а також Золотим і Срібним хрестами заслуги.

Уже на Першому великому зборі УГВР у липні 1944-го було прийнято низку документів. Серед них: «Тимчасовий устрій Української Головної Визвольної Ради», «Платформа Української Головної Визвольної Ради», «Універсал Української Головної Визвольної Ради», «Присяга вояка Української Повстанської армії» та інші. Програмні та засадничі документи, прийняті на Першому великому зборі УГВР, залишалися чинними до завершення українського підпільного руху в середині 50-х рр.

Структура УГВР нагадувала структуру уряду демократичних країн. Однак усі, хто творили УГВР, добре розуміли, що їй потрібно було діяти в умовах революційної повстанської боротьби. УГВР була сформована на принципі індивідуального представництва учасників окремих політичних партій чи організацій, була відкрита для пред-

ставників усіх українських політичних течій. Основними принципами, сповідуючи які, людина чи політична група могли стати членами УГВР, були: беззастережно визнати ідею Української Самостійної Соборної Держави; визнати метод революційної боротьби за найбільш доцільний; задекларувати своє вороже ставлення до московських більшовиків і німців як окупантів України; визнати демократію як базовий принцип представництва.

Увійти до складу майбутнього уряду та парламенту України виявили бажання члени Центральної Ради УНР, які тісно співпрацювали з підпіллям ОУН і УПА. Прихильники гетьмана Павла Скоропадського були представлені Ярославом Біленьким, Петром Чуйком та підполковником Варфоломієм Євтимовичем, який отримав дозвіл на участь в УГВР від самого гетьмана. Найбільшу політичну партію Галичини — УНДО — представляли в УГВР її голова Василь Мудрий та один з ідеологів Зенон Пеленський, учасник першого Конгресу ОУН 1929 року. 15 липня 1944 року відбулися вибори голови та членів Президії УГВР, голови Генерального секретаріату УГВР, Генерального судді та Генерального контрольного УГВР. Президентом обрали полтавця Кирила Осьмака. Постать президента, вихідця зі Східної України, вказувала на те, що УГВР репрезентує всю Україну. Віцепрезидентами УГВР стали Василь Мудрий, Іван Гриньох та Іван Вовчук. Генеральний секретаріат очолив Роман Шухевич, водночас секретар (кажучи сучасною мовою — міністр оборони). Іншими урядовцями стали: Микола Лебедь — секретар закордонних справ, Ростислав Волошин — секретар внутрішніх справ, Йосип Позичанюк — голова Бюро інформації, Ярослав Біленький — Генеральний суддя.

Після того як у звільнених від нацистів містечках і селах встановилася совєцька адміністрація, каральні органи не шкодували часу і «людських ресурсів», аби розшукати і знищити всіх членів УГВР, які залишилися на українських теренах.

Щоб поновити склад українського підпільного уряду, в другій половині 1940-х років до УГВР увійшли відомий підпільний художник УПА Ніл Хасевич, члени Проводу ОУН Василь Кук, Петро Федун, Осип Дяків, Василь Галаса, Анатолій Маєвський та інші. Після смерті Романа Шухевича 5 березня 1950 р. Генеральний секретаріат УГВР очолив Василь Кук. Його арештував КДБ 23 травня 1954 року, й історія УГВР в Україні припинилася. Керівники УГВР, які емігрували, заснували Закордонне представництво УГВР, яке репрезентувало інтереси українців у вільному світі, видавало книги й брошури, контактували з урядовими колами різних держав.

Олександр ІЩУК,
кандидат історичних наук,
начальник Центру вивчення
документів з історії визвольного
руху Державного галузевого
архіву СБУ

umoloda.kiev.ua

Україна може і повинна розвиватися на благо своїх людей і всього світу. Що, в першу чергу, являє собою Україна? Що найважливіше в Україні? Від чого все залежить в Україні? Що потрібно змінити, щоб змінилася країна? Заради кого, в першу чергу, потрібні зміни?

На всі ці питання є тільки одна відповідь — народ України.

Хто може і повинен бути головним партнером України в її розвитку? Знову ж такі одна відповідь — цивілізоване світове співтовариство.

Народ України, що для нього найголовніше? Мабуть те, що є спільним, те, що об'єднує, його мета, досягнення якої народ прагне.

Метою є заможна і духовно багата Україна, котра гармонійно розвивається спільно з усім цивілізованим світом.

Ця глобальна мета відповідає інтересам більшості і забезпечує людям реалізацію їх особистих цілей.

Рівень життя визначається рівнем розвитку країни. Особистий рівень життя дорівнює сумі рівня розвитку країни і особистих зусиль.

Хибно організоване суспільство і країна нанівець зведуть будь-які особисті зусилля, спрямовані на покращення життя.

Комуністична диктатура берегла і якість розвивала країну. Звісно, через природні вади тоталітаризму це робилося вкрай нераціонально, через що імперія зла і розвалилася. Але ж робилося. І ми отримали досить потужну базу. Зникнення диктатури призвело до безжалісного розграбування, розпродажу й нищення суспільних ресурсів.

За рахунок зиску від цієї руйнації якість виживало населення і непомірно збагачувалися окремі нахаби.

Щоб дорожа самоликвідації. Щоб змінити руйнацію на розвиток, необхідно звести до нуля всі негативні тенденції і максимально активізувати розвиваючі.

Найперше необхідно досягти єдності суспільства. Під єдністю суспільства слід розуміти єдність тих, хто має спільні інтереси і живе по єдиних спільних законах.

Сьогодні в Україні існує дві несумісні частини суспільства. Така структура була сформована минулою комуністичною диктатурою, і, як це не прикро, виявилася напрочуд стійкою. Мова йде про владу і народ.

Влада. Це ті, хто формально взяв на себе обов'язок турбуватися про благо і розвиток всього суспільства, а насправді будують добробут виключно для себе, використовуючи при цьому довірені їм ресурси всього суспільства.

Народ. Це ті, хто відмовився від прийняття на себе обов'язку турбуватися про добробут і розвиток країни та свого життя. За їхнім глибоким переконанням, це має зробити інша частина суспільства — влада.

Ми маємо такий суспільний устрій, котрий доречно було б назвати добровільним тоталітаризмом. Відсутність у людей знань і вмінь для переходу на більш досконалий рівень суспільного устрою зумовлює його прагнення постійно відновлювати елементи минулої диктатури та намагатися їх вдосконалити.

Практично, мова йде про відсталість суспільного розвитку на декілька сторіч.

Тоталітаризм себе повністю вичерпав і перетворився на гальмо

Про розвиток демократії

розвитку всіх сфер життя, він не може бути вдосконалим, він може бути тільки замінений на інший, більш досконалий устрій.

Мова не йде про пошук якогось утопічного суспільного устрою, мова йде про той устрій, котрий історично довів свої переваги і успішно використовується всіма розвинутими країнами світу — демократію.

Суть демократії найкраще визначив президент Лінкольн: «правління народу, волею народу і для народу».

Автор цих рядків використовує власне визначення, котре максимально обмежує можливість тоталітаризму маскуватися під демократію: «демократія — це суспільний устрій, за якого громадяни знають, як ефективно управляти країною, вміють це робити, і роблять».

Розглянемо спільноти, які здатні змінити тоталітаризм на демократію, чи сприяти цьому.

Влада. Безпосередній зиск від свого тоталітарного правління влада ніколи добровільно не промінє на опосередковані позитиви, пов'язані з загальним розвитком суспільства.

Характерно, що жодна політична сила, жоден український лідер не вживає як у зверненнях до народу, так і у своїй практиці такого словосполучення як «давайте разом здійснимо покращення в країні».

Президент Барак Обама так звертається до громадян. Наші можновладці — ні. Це тому, що там існує єдине, збудоване на демократичних засадах суспільство. Множина тих, хто виробляє правила життя й розвитку країни, практично тотожна як множині тих, хто забезпечує їх реалізацію, так і множині тих, хто користується створеними благами.

Демократія забезпечує єдність суспільства, це її суть. Тоталітаризм забезпечує роз'єднаність суспільства, і це його суть. Тільки змінивши тоталітаризм на демократію, ми відкриємо собі можливість для створення єдиного суспільства, вироблення єдиної мети та реалізації єдиної національної ідеї.

Народ. Рівень демократичної свідомості настільки низький, що не дозволяє впроваджувати демократію в повсякденне життя. Очі бачать процвітаючі демократичні суспільства, а закомплексований розум відмовляється бачити в тому результат дії демократичної сутності.

Схоплюються поверхневі ознаки, котрі в свідомості успішно прилаштовуються до звичної тоталітарної сутності. І знову виникає те саме прагнення розвивати й вдосконалити тоталітаризм.

Світова демократична спільнота. Її допомога малоефективна. Головною причиною є величезна світоглядна дистанція між свідомістю українських громадян і рівнем демократії у розвинутих країнах. Увага західних фахівців зосереджується на розвитку й вдосконаленні довершених форм демократії.

Нерозуміння того, що Україні потрібні початкові, базові основи демократії, призводить до формального запровадження різних елементів, які по формі імітують демократію, а по суті залишаються складовими звичайнісінького тоталітаризму.

Так, приміром, структури засновані Джорджем Соросом, в першу чергу, розвивають неурядові громадські об'єднання. Їх багато, от тільки громадян, котрі за визначенням Авраама

Лінкольна мають здійснювати «правління народу, волею народу і для народу», ці громадські об'єднання не додають.

На жаль, те ж саме можна сказати і про інші урядові та громадські структури. Фінансовані Конгресом США «Голос Америки» та «Радіо Свобода» не проводять чітку політику поширення демократії, займаючись дублюванням існуючих мас-медіа.

Проблеми початкових процесів розвитку демократії найкраще описав Ральф Кетчем у статті «Основи демократії» в Електронному журналі, та Томас Карозерс в статті Стан демократії в світі та зусилля Заходу по її просуванню: чому прогрес зупинився?

Найбільше в розвитку демократії зацікавлений народ, найменше влада. Україні вкрай потрібні початкові середовища розвитку демократії. Ознакою їх появи стане діяльність по наведенню порядку всенародними зусиллями. А поки всі політичні і владні угруповання діють виключно під гаслом «дайте нам владу, і ми зробимо вас щасливими».

Суть визначення демократії повинна бути не тільки детально і однозначно роз'яснена народу, а й отримати свої кількісні показники. Вкрай бажано, щоб світова демократична спільнота виробила прозору і зрозумілу методику визначення рівня демократії в окремо взятому суспільстві.

Цілком можливо, що мову доведеться вести про два, якісно різні етапи розвитку демократії — первинний — створення засад демократичного суспільства та початку його ефективного функціонування. І вторинний — вдосконалення розвинутого демократичного суспільства.

Повертаючись до свого формулювання визначення демократії, хочу зауважити, що саме знання громадян про ефективному управлінню країною є тією базою, яка створить мотивацію до позитивних змін. Мова йде про знання елементарного, базового рівня.

Приміром, Україна є однією з найбільш корумпованих країн світу. Це означає, що народ не тільки не вважає корупцію шкідливою для себе та мириться з її існуванням, а й обирає відповідну владу.

Говорячи про Україну, в першу чергу, варто вести мову не про територію, не про владу, не про державу та її інститути, не про політичні чи громадські об'єднання, не про законодавчу базу, бо те все є вторинним, а про пересічних людей і рівень їх свідомості. І доки ми не підготуємо людей до здатності здійснювати всі функції управління — від постановки й видачі чиновникам завдання, до контролю за його виконанням і розпорядження результатом — покращення неможливе.

Я переконаний в тому, що і Україну, і світ чекає славний період розвитку. Цей розвиток буде пов'язаний з розвитком демократії в країнах колишнього і нинішнього тоталітаризму.

Повільність розвитку демократії сьогодні виглядає абсолютно штучною і нелогічною. Все, що стосується розвитку демократії в світі, повинно бути ретельно переглянуто з метою докорінного підвищення ефективності цього процесу. Демократія має величезні потенційні можливості для поширення в світі і покращення останнього.

Сергій Трегубенко
pravda.com.ua

«Старі команди не створили інноваційну модель розвитку, вони не модернізували економіку. Вони «чисто пацанські» ділили країну. Нам дісталася країна із застарілими фондами, з нульовими балансами, в якій вкрай важко було проводити реформи». Далі йшов список звершень Кабміну, з яких виділю три більш-менш правдивих. У країні вчасно виплачуються пенсії і зарплати, і країна день у день платить за газ Росії, країна змогла вийти на ринок продажу квот, передбачених кіотським протоколом.

У якомусь місці Тимошенко обіргвалася, і на екрані з'явилося обличчя Ющенка та його прогноз, що незабаром в країні не виплачуватимуть пенсії, зарплати і що буде дефолт. При цьому був створений ефект, що запис заїло, і слово «дефолт» було повторене кілька разів. Президент виглядав злостивим пророком. «Країна справді була близька до такого стану, але ми не дали цьому статися», — повідомила Юлія Володимирівна.

Далі вона іронічно зазначила, що команда професорів (останнє слово вона сказала з натиском) рветься до влади. «Адже те, що потрібно робити зараз, в умовах кризи, не написане в жодному підручнику, цього не вивчали, цього не знають навіть нобелівські лауреати. Ми все робимо і створюємо з

київськими політиками. Вони не особливо торкалися справ у регіонах, але в дещо старорежимній манері переказували тяжкий шлях «Батьківщини» і хвалили Юлію Володимирівну. Хтось вголос дарував їй білий вірш, написаний сільським вчителем, хтось говорив, що після ухвалення закону про прес-тижність шахтарської праці шахтарі називають її своєю хресною, хтось дякував за розвиток спорту і повторював: ви станете Президентом.

Не знаю, мабуть, так і повинно бути в політичних партіях: самозречена відданість лідерів. Але подеколи від солодких оцінок судиломо щелепу.

Пробачмо першого Президента України Леоніда Кравчука. Спочатку він багатозначно сказав, що коли вона прийшла до парламенту, він до неї придивлявся. (Народ пожавився). Але потім став розповідати, як Юлія Володимирівна боролася з майже укорієним кланом, як цей клан садив її у в'язницю. Чекайте, Леоніде Макаровичу, ваші ж друзі по фракції до цього клану належали, ЗМІ контролювали, та й Юлію не без їх відома садили. Гарзд... У всіх президентів України коротка пам'ять. Леонід Макарович, так само, як всі європейці повторив, що це саме Юлія Володимирівна відвела країну від провалля. І згадав деяких інших політиків, які не більше ніж шумовий ефект,

З'їзд Батьківщини: «Як не любити її – княгиню Ольгу 3-го тисячоліття»

Тимошенко перервалася, і на екрані з'явилося обличчя Ющенка та його злбний прогноз... Турчинов розповів про ремство євреїв... «Її не позбулися ні восени, ні влітку, ні взимку»...

Нещодавно в Києві відбувся з'їзд партії «Батьківщина», присвячений 10-річчю її створення.

Дрес-код: костюми і вишиванки

Якщо ви не в змозі примусити себе повірити бодай єдиному слову Юлії Тимошенко, ви все одно полюбите з'їзд БЮТ або її партії «Батьківщина». Там завжди є якась родзинка, він завжди проходить на якійсь незвичайно високій емоційній ноті, він бере за душу навіть професійних циніків і залишає легке відчуття провини, що це не твоя партія.

Ось, наприклад, дрес-коди таких заходів... Коли після минулих виборів прийшла на зустріч депутатів БЮТ місцевих рад, я здивувалася величезній кількості жінок, які вкляли своє не завжди шикарне волосся в косу навколо голови. На одному з минулих партійних з'їздів народ радісно вбирився в партійні футболки, найпопулярніший варіант XXL «Великі хлопчики за Юлю». На цей з'їзд народ прийшов у костюмах або у вишиванках. Вишиванки були різні, дорогі з дуже складним узором, і простенькі — із сіромашною машинною вишивкою, куплені дешево в ближчому сільпо. Пригадавши, як свого часу фракція БЮТ — від піонера до мільйонера — на відкриття парламентської сесії з'явилася в білих светрах з бітвською символікою, я подумала, що ці вишиванки — немов спущений з центру по регіонах дрес-код.

Про музику... Музичний супровід — це окрема річ. Якщо на одному з минулих з'їздів шосили грав духовий оркестр в білих костюмах, то нині включали музичний запис. Весь звичайний репертуар, легка класика, Руслана, не було тільки однієї пісні — про Юлю. Здається, її часто включали минулого року. Я подумала, що так тут борються з культом особи.

Делегати були щасливі. Вони перед початком заходу купували каву в буфеті Міжнародного виставкового центру, що на Лівобережній, і жваво щось обговорювали. Я спробувала з'ясувати, чи

планують потім їх відвезти на поляну для святкування, як обіцялося раніше, але делегати мені сказали, що організатори подбали про те, щоб їм було на що поїсти. Суму на відрядження не уточнили. Не засуджуваємо за це, було б непривабливо — запросити людей з регіонів на 10-річчя партії і не пригостити. Якщо цікаво, самі можете шість тисяч на суму одногоденного відрядження плюс транспорт, оренда залу. Партійне будівництво всім завжди дороге.

Тимошенко взяла Бастилію

Об одинадцятій нуль-нуль зайшла прем'єр Юлія Тимошенко. Поки йшла до сцени, народ з ближніх лав шалів і жадібно тяг руки до лідера. Гарна вона, з променистою усмішкою, в білій сукні, практично завжди виступає без суфлера. Привітала, сказала, що всім нам сьогодні потрібно пригадати минуле і окреслити майбутнє, і навіщо запросила на сцену молодіжну організацію «Батьківщини».

Це було щось новеньке. Молодь колоною пройшла до залу, запустила під стелю кульки у вигляді сердечок, а їх керівник подарував Юлії Володимирівні кришталеве темно-червоне серце. А потім пішли кадри з історії Молодіжної організації «Батьківщини». Текст за кадром розповів, що саме молодіжні організації «Батьківщини» були душею Майдану, але в той момент до «обрання справжнього Президента» залишалося ще цілих шість років. Тобто на увазі, що справжній Президент має бути обраний в 2010 році. Вгадайте хто?

Молодь на сцені не затрималася, далі лунали вітання від лідерів і чиновників Європейської народної партії — саме членом цієї сім'ї нещодавно стала українська партія «Батьківщина». Європолітики різного калібру не шкодували компліментів, пояснювали нам, що це саме Юлія Володимирівна змогла подолати кризу в Україні, і висловлювали впевненість, що на наступних виборах саме вона переможе на виборах, і навіть обіцяли приїхати осо-

бисто її підтримати. Кожен наступний месидж переконував нас, що саме такий лідер потрібний Україні. Напевно, ці рясні європейські привітання були для того, щоб переконати делегатів, що лідер «Батьківщини» залишається європейськи орієнтованим лідером. Попри, так би мовити, мерзенний поголос про загравання з Москвою. Генеральний секретар Союзу за народний рух, президент парламентської групи Франція—Україна Тьеррі Маріані зробив ще символічніший комплімент. Сказав, що йому дуже приємно, що 10-річчя «Батьківщини» проходить в день Національного свята Франції, в день взяття Бастилії.

Ющенко сказав: дефолт, дефолт, дефолт...

Потім виступила сама прем'єр-міністр. Не знаю іншого такого політика, який би умів протягом години з пологою утримувати увагу шеститисячної аудиторії. Вона розповідала про те, як створювалася «Батьківщина», як йшла в підпілля, як заарештовували її активістів, як партія боролася проти злочинного режиму, як кувалася перемога цієї політсили.

Захоплююча історія, хоча якщо чесно, деякі деталі біографії лідера були випущені, деякі прикрашені, загалом, це були елегантно низані і правильно підібрані факти історії партії. А сама присутність в кадрі Юлії Володимирівни — то в скромній дубляночці під час акції «Україна без Кучми», то з розпущеним волоссям на Майдані — додавала цій історії якогось зворушливого особистого виміру. Не певна, що буде правильним у день офіційного святкування ювілею (сама партія була створена в березні 1999 року) нагадувати про деякі нестиковки чи про роль представників «злочинного режиму» в кар'єрі лідера партії.

Напевно, неправильно. Тому повернімося до її виступу.

Юлія Тимошенко ввела в свою риторикою те, що вже давно звучало з вуст її прихильників на телеефірах.

чистого аркуша, а все, що роблять вони, це чорний тягучий монологічний піар», — запевняла прем'єр. І треба визнати, чорний піар януковичів — нічого порівняно з первородним піаром Юлії Володимирівни.

Далі прем'єр-міністр чітко окреслила свої плани в конституційному процесі. Виграти вибори, провести референдум, щоб визначити, яким повинен бути лад — парламентський чи президентський, а потім міняти Конституцію. Виходячи з інтонації, попри декларовану впевненість в перемозі на президентських виборах, відчувалося, що Тимошенко не втратила симпатій до парламентської республіки. Ну і, звичайно, вона послала легке вибачення за плановану недавно «ширку» з регіоналами: «Я намагалася зібрати цю зграю котів в одну команду, але нічого не вийшло». Що ж, вона чесно оголосила свої плани. І якщо її промова — це обкатка передвиборної риторики, то вона буде такою. «При мені всі бюджетні виплати проводяться вчасно. Ніхто в світі не знає, що робити далі. Моя команда багато чому навчилася, багато чоту вміє. Ми — команда саламандр, яка стає дедалі сильнішою, ми сильніші, ніж усі спецнази, котики, яструби, беркути, ми переможемо».

Її не позбулися ні восени, ні влітку, ні взимку

Далі виступив Олександр Турчинов. У першого віце-прем'єра і соратника Юлії Тимошенко безумовно є дар проповідника. Він розповів історію про те, що євреї, які йшли в Землю Обітовану, ремствували, хотіли повернутися назад у рабство. Вони так і не стали вільними. «Ми повинні стати вільними, наша партія вичавлювала з себе рабів на асфальті, в наметах. Ми стали вільними. А вільні люди не беруть хабарів, не видають ліцензій на вічне користування землями, вільні не бояться», — якби він пустив по колу церковний кухоль, я б поклати туди десятку — добре говорив.

Усі наступні делегати з регіонів, виступали так, ніби вони самі були

які живцем померли і зруйнували статус Президента.

Право майже завершальної сєренаді отримав лідер парламентської фракції БЮТ Іван Кириленко. «Усі політики, як зграя, об'єдналися проти однієї. А вона вистояла. Тому що в серці полум'яна любов. А як її не любити? Спочатку вони сподівалися позбутися її восени, потім — взимку, потім пророкували навесні. А весна вже прийшла. І нам вже нічого не страшно. Тому що вона вистояла всім смертям назло, де ніхто б не витримав. І як не любити її, княгиню Ольгу третього тисячоліття, яка заслужила княжити — і перед Богом, і перед людьми».

Отакі панегірики співали делегати. У рядах сиділи поважні політики з Народного руху і «Нашої України». Цікаво, ким вони почувалися, коли Юлію Тимошенко зі сцени називали єдиним чоловіком і джентльменом в українській владі?

З'їзд прийняв резолюцію, головним пунктом якої стало рішення про те, що команда «Батьківщини» йде на вибори. Посипалися конфетти, почали виконувати пісню про Україну. Юлія співала разом з солістом, в залі її плескали і притупували члени партії. Простий народ кинувся на сцену, торкнутися лідера. Мені здавалося, що на моїх очах вибирають Президента України. Стало ніяково, оскільки картина видалася знайомою. Якась жінка, всі чотири години простоявши на сцені з квітами, через охорону таки передала свої букети Юлії Тимошенко. Виводити лідера допомагав добрий десяток охоронців.

Я вийшла на вулицю. Слабенький пікетик селянського вигляду, в якому перед початком тримали плакати: «Батьківщина святкує — підприємці гинуть» зник. На дворі стояла величезна кількість дорогих машин. Все, як і слід представникам народної партії.

Вчитися перемагати

Річниця Конотопської битви збирала на свято близько п'ятнадцяти тисяч українців

«Ось тут у 1990 році, ще за советів, ми поставили перший хрест пам'яті битви, — показує місце на в'їзді до Шаповалівського майдану активіст національного руху Сумщини Віктор Казбан. — Із Сум тоді нас приїхало п'ятнадцятеро. Ще троє приїхали в Конотопі. Хрест привезли розібраним, молоток взяли з собою, збивали на місці. Бабусі підходили: «А що це ви, хлопці, робите?» А ми копаємо і розказуємо, що битва тут була. Сільчани й не знали. Прийшов лейтенант міліцейський. Володя Осадчий, тодішній голова обласного Руху, пояснив йому, чого приїхали. «Ну, як було таке, — каже, — то копайте». Хрест той років п'ять простояв. Потім кращий з'явився. ...Але ж, подивіться, із нас п'ятнадцяти — ось таке виросло, — озиряється Віктор Казбан на вируючий майдан. — Значить, правда є...»

За даними правоохоронців, 11 липня Шаповалівка збирала близько п'ятнадцяти тисяч учасників відзначення річниця Конотопської битви. Зранку цього дня на освяченні банних хрестів новозбудованої козацької церкви Різдва Пресвятої Богородиці в Конотопі було ще до десяти тисяч людей. Такого свята Конотопщина не пригадує.

Курінь, куліш ще й перо з кондора

Сільський майдан Шаповалівки, ніби велетенський казан, наповнюється і закипає. Дивлячись на це «вариво», пригадується Остап Вишня з його ярмарком: переповісти все, що діється, і всіх, хто бере в тому участь, неможливо.

Виросли курені — Лебединський, Краснополський, Глухівської сотні, веселих козачат, крелевецьких ткачів і... У них співають і пританцювують; демонструють давні збіжжя, одяг та ремесла; шкварять ковбаси, варять кулеші та парять вареники...

— Як у вас такі п'яльця збереглися?

— На горищі. У людей багато давнього залишилося. А як виступати ми почали, то все те й підставали, — розповідає, відриваючись від гаптування, Антоніна Сіренко з Духанівки Конотопського району.

— А он то що, знаєте? — провокує нас теж по-давньому вдягнена Олександра Кийкова.

— Мабуть, ступа, — намагаємося вгадати.

— Жлукто! Прали у ньому колись, — із посмішкою пояснює жінка.

Сьогодні вони не лише працюватимуть, а й співатимуть. Їхньому колективу «Криниченьки», виявляється, цього року сповнюється двадцять п'ять літ...

На возі — гончарні вироби, що ваблять око. Господар у крилатому брилі охоче представляється: Іван Панков, Іванів син, з Луцької творчої спілки «Дайте спокій». Пізніше, коли знов обходитимемо майдан, спокою у Йвана не буде: навколо купитиметься натовп і діти намагатимуться щось виліпити на швидкому гончарному колі.

— Ти що хочеш зробити?

— Тарілочку...
— Та то дуже просто, давай глечика!
— і, притримуючи маленьку руку, гончар починає дійство з глиною...

Два літні козаки посідали на траві, слухають оркестр. Їх колоритне вбрання приваблює фотографів. Броніслав та Валерій із Харкова — із тамтешнього козацького полку.

— Ми козацького роду. І стрій у нас історичний. А перо ось на шапці знаєте чие? Як належить, — кондора!..

— А цей козак звідки?

— Віктор Ворона, з Конотопа, з полку вільних козаків, — жартівливо рапортує. — А ви звідки?

— З «України молодій».

— Так заходьте до нас на куліш, скоро звариться, курінь он де стоїть...

Не Perezнайомитися, не передивитися, не перекуштувати — свято!

І заспівати з Президентом

Хаотичний «молекулярний рух» майдану вмиє стає упорядкованим і знаходить центр: оголошують про прибуття Президента.

Віктор Ющенко вже побував у Конотопі на освяченні хрестів ново-збудованої церкви, на відкритті пам'ятника на честь перемоги у Конотопській битві, який величю виріс на в'їзді в Шаповалівку. У селі офіційна делегація прямує до новозведеного погруддя гетьмана Івана Виговського — покласти квіти. А незабаром Ющенко — на сцені. Він відкриває вже традиційний фестиваль «Козацький родослав».

Усупереч нестабільності та загальному настрою недовіри до влади, зустріч виходить гучною й приязною. Президента вітають, слухають, сприймають і, з реакції, — згоджуються. Що саме такі події складають основу національної гідності. Що досить уже боятися власної історії та прислухатися до її викривлених тлумачень тих, кому вигідно спотворювати історію України.

«На цьому місці ми вітаємо нашу свободу», — каже Віктор Ющенко. І майдан відгукується гучними оплесками. Розвиваються прапори партій та громадських об'єднань, а найперше — державні прапори. Фестиваль славить

свій рід піснями. Тріо «Золоті ключі» з Ніною Матвієнко, Тарас Петриненко, численні гурти... А люди все продовжують зазирати понад головами: «Он де Ющенко. А з ним он, бачте..?» Він же присідає на передню лаву і, плескаючи, підспівує виконавцям — як і багато хто на майдані. Коли б ще шаповалівці поспівали з Президентом України?

Пам'ятати кожну свою перемогу

Деякі історики називають Соснівську чи Шаповалівську, чи, як врешті найменовано, Конотопську битву переможним епізодом загалом програної війни. Що ж, кожен епізод заслуговує на те, аби його знали. Замислювалися над поразками і аналізували перемоги. І щоб пам'ятали кожну з них, як закликав Віктор Ющенко, — аби рухатися далі.

Історія України містить у собі не одну виграну битву, що не привела до підсумкового тріумфу. Дворушництво та нерішучість, непослідовність та заздрість — все це ставало на шляху незалежності держави, тому й вишов шлях нерівним та важким. І приклад Конотопської битви — хіба не привід для свята? А приклад її наслідків — хіба не підстава замислитися, куди і як йти далі?

Слухаючи Президента у Шаповалівці, мабуть, багато хто подумав про це. Сьогодні Україні є що втрачати. Якими б складними не були прожиті роки і як не критикували б ми владу та самих себе, але є те, що здобуто. І знов є й інше: чвари, облуда, використання ймення народу задля зовсім не народних інтересів. Ми спостерігаємо, як там, нагорі, йде перетягування канату, й воно зовсім не схоже на козацькі забави. І програшем було б не лише падіння однієї з команд, що не втримає канату, — йдеться про вагоміше — про державність.

На шаповалівському майдані довелось почути згадки про майдан київський. Чи не залишиться він у історії ще однією ситуативною перемогою на тлі загальної поразки? Але борня ще не скінчилася. І, пам'ятаючи кожну свою перемогу, Україна має відстоювати себе. А велелюдний порив на конотопських святкуваннях до Президента свідчить, що громада таки цінує здобуте за останні роки і своїми свободами не поступиться.

Алла ФЕДОРІНА
umoloda.kiev.ua

Передплатний індекс — 96202

ТЕЛЕ РАДІО НОВИНИ

Свідчення про державну реєстрацію: серія КВ № 10670 від 25.11.2005 р.

Засновник і видавець —

Агентство інформації та реклами

МЕДІА-ЗАХИСТ

вул.Володимира Великого, 18,

Львів, 79053,

тел.: 234 02 97, факс: 297 60 97,

e-mail: dr_novunu@ukr.net

Передрук будь-яких текстових

чи візуальних матеріалів, надрукованих

у газеті, можливі за письмовою

згодою редакції

при обов'язковому посиланні

на видання.

Редакція зберігає за собою право

редагувати та скорочувати матеріали,

які публікує. Редакція не завжди

поділяє думки авторів публікацій.

Матеріали, позначені «на правах

реклами», публікуються

на комерційних умовах.

За достовірність реклами

відповідальність несе рекламодавець.

Передплатний індекс — 96202.

передплатна ціна

на один місяць - 5,68 грн.;

на три місяці - 17,04 грн.;

на шість місяців - 34,08 грн.;

на рік - 68,16 грн.

Державний комітет зв'язку України УДПЗ "Укрпошта"		На газету журнал		96202 (індекс видання)		Ф. СП-1					
АБОНЕМЕНТ		На газету журнал		96202 (індекс видання)		Кількість комплектів					
«...Новини» (найменування видання)		На 2009 рік по місяцях									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Кому _____ (Прізвище, ініціали)		Куди _____ (поштовий індекс)		_____ (адреса)							
ПВ		місце		літер		Доставочна картка		На газету журнал		96202 (індекс видання)	
«...Теле-, радіо-, інтернет-Новини» (найменування видання)		Вартість		передплати		грн.		коп.		Кількість комплектів	
		переедресування		грн.		коп.		коп.		коп.	
		На 2009 рік по місяцях									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
поштовий індекс		місто _____		село _____		район _____		область _____		вулиця _____	
код вулиці		буд. _____		корп. _____		кв. _____					
Кому _____ (Прізвище, ініціали)											

Редакція:

головний редактор — Олександр Корець,
заступники головного редактора —
Олег Пендерезький, Христина Карась,
технічний редактор — Богдан Богач,
дизайнер — Христина Харостіль,
відділ політики — Назар Зазай,
відділ економіки — Роман Старший,
відділ мистецтва — Оксана Клименко,
відділ телеогляду — Марина Дяків,
відділ радіоогляду — Ольга Сало,
відділ аналітики — Анатолій Горинь,
відділ новин — Валерій Потоцький.

Філії (кореспондентські пункти):

м.Київ — Оксана Клименко,
м.Івано-Франківськ — Ельвіра Блінцова,
м.Тернопіль — Галина Михайлова,
м.Луцьк — Олександра Бігун,
м.Рівне — Григорій Кремінський,
м.Житомир — Павло Письменний,
м.Чернівці — Костянтин Журавчак.

Адміністрація:

директор — Олена Сахарук,
головний менеджер — Віталія Пенягіна.

Реклама:

Христина Карась тел.: 242 54 80,
факс: 297 60 97,
моб.: 8 097 649 88 70
e-mail: dr_novunu@ukr.net

Технічна підтримка редакції:

НВКФ «Техноекс»,
директор — Олександр Ренн.
Юридичне обслуговування:
Віталій Рушак.

Друк:

«Видавничий дім «Молода Галичина»
(м.Львів, вул.Угорська, 14).

Номер підписано до друку о 21.30.

Зам. №742.

Наклад: 30000 прим.

www.eko-bud.com.ua

м. Львів,
вул. Володимира Великого, 18, 7-й пов.,
тел.: 032 234 02 97; 032 242 54 80;
8 067 372 97 20; факс: 032 297 60 97.

\$117840

Площа забудови – 121,0 м²
Загальна площа – 147,3 м²
Мінімальні розміри ділянки – 19,59 x 20,22 м

<http://www.domywstylu.eu/>

Сучасний екологічний будинок - під ключ - вперше у Львові!

«Сучасний екологічний будинок – під ключ!» – якісний, енергоощадний та комфортний котедж ручної роботи, побудований за інноваційною (ноу-хау) каркасною технологією при використанні дерева, цегли, інших екологічних матеріалів, зі стовідсотковим ступенем готовності, надійний термін експлуатації якого – необмежений, з мінімізованими витратами на обслуговування. Компанія «Еко-Буд» використовує сучасні технології, які відзначаються високими тепло-, звукоізоляційними, енергозберігаючими, протипожежними характеристиками, вологонепроникними властивостями, легкістю та міцністю конструкції будинку, можливістю використання будь-яких матеріалів для зовнішнього та внутрішнього облицювання, комфортабельністю проживання та визнані найкращими з погляду економії коштів, матеріалів, технічних засобів, робочої сили, термінів будівництва незалежно від пори року. Компанія «Еко-Буд» будує сучасні малоповерхові споруди в т.ч. громадського та комерційного призначення, надбудовує (добудовує) поверхи та мансарди.